

Retouradres: Postbus 9100, 2300 PC Leiden

Aan de Rekenkamer Leiden & Leiderdorp

Gemeente Leiden
Bezoekadres Stadhuis
Stadhuisplein 1
Postadres Postbus 9100
2300 PC Leiden
Telefoon 14071
E-Mail
Website www.leiden.nl/gemeente

Datum 10 februari 2026
Ons kenmerk WAN-1457-2026
Onderwerp Bestuurlijke reactie op Rekenkamerbrief over
"Leefbaarheidsbudget Transvaal"

Contactpersoon Lia Totté
Doorkiesnummer 06 - 15169819

Beste leden van de Rekenkamercommissie,

Op 16 december jl. heeft u ons uw concept-rekenkamerbrief over "Leefbaarheidsbudget Transvaal bij de gemeente Leiden" toegestuurd. U vraagt ons te reageren op de daarin opgenomen conclusies en aanbevelingen.

We willen u danken voor de waardevolle aanbevelingen. Dit voedt ons in de doorontwikkeling van de aanpak van leefbaarheidsvragen in onze wijken. We hadden het leerzaam gevonden als de lopende aanpak in Stevenshof ook bij uw onderzoek was betrokken. Een aantal van onze eigen leerpunten uit de aanpak Transvaal hebben we namelijk verwerkt bij de aanpak in deze tweede wijk.

Zoals u weet is het project in Transvaal nog niet geheel afgerond. Dit jaar wordt de muurschildering afgerond en de buurtkamer krijgt een 'aanjager' die een vrijwilligersnetwerk opbouwt en met bewoners een programmering voor de buurtkamer opzet. Helaas paste het niet in uw planning om deze ontwikkelingen af te wachten.

Uw conclusies

U concludeert dat u twee van de drie onderzoeksvragen niet kunt beantwoorden op basis van het onderzoek. Er waren geen meetbare doelen vooraf gesteld en dus kan ook niet worden geconstateerd of deze zijn behaald. Dit was ook niet het karakter van de impulsaanpak in Transvaal. De opdracht was nadrukkelijk om ideeën uit de wijk op te halen en deze (waar mogelijk) met eenmalig budget te realiseren in overleg met de bewoners. Omdat daar diverse onderwerpen uit kunnen komen, strookt dit niet met het idee om vooraf vanuit de gemeente meetbare doelen te formuleren.

Over een aantal succesvolle elementen concludeert u dat deze verdere uitbouw verdienen. U noemt hierbij de aanpak van Samen aan de Slag, de ontmoetingsruimte, het buurtfeest bij Njord en het lerend vermogen over samenwerking tussen gemeente en bewoners. Deze punten herkennen we als positieve onderdelen waar we op voort willen bouwen.

Vervolgens willen we ingaan op een aantal kritische conclusies. Ten eerste pleit u voor een zorgvuldig opgezet participatietraject met voldoende doorlooptijd, een omgevingsanalyse en participatievormen die meer bewoners trekken dan nu in Transvaal is gelukt. Het feit dat we

hebben gekozen voor een impuls met eenmalig budget bracht een zekere tijdsdruk met zich mee. Ook hadden we te maken met het feit dat voor Transvaal (een [buurt](#)) minder aparte cijfers en analyses beschikbaar zijn dan voor een grotere ruimtelijke eenheid (wijk). Daardoor was er dan dus relatief veel tijd en geld in een omgevingsanalyse gaan zitten. Voor het participatieproces hebben we verschillende middelen in de buurt ingezet, om verschillende groepen te bereiken. In Stevenshof zijn de communicatiemogelijkheden anders. We hebben enerzijds meer capaciteit beschikbaar in de personen van een projectleider en een participatie-adviseur en anderzijds zijn er diverse actieve netwerken en organisaties, ook naast de wijkraad. We verwachten dat dit tot een groter bereik en hopelijk hogere respons zal leiden.

Voor een vervolgaanpak vinden we uw conclusie dat we als gemeente meer dan nu een rol kunnen aannemen als “partner die de gemeenschap ondersteunt in haar eigen democratisch proces” waardevol. We herkennen dat anders de stemmen van gevestigde belangen de stemmen van andere bewoners overstemmen. Dit geldt ook voor uw beschouwing over de publieke waarde van gemeenschapskracht. Ook in relatie tot uw uitspraak dat dit betekent om niet alleen in voorzieningen te investeren, maar ook in “zeggenschap in onderlinge buurtverbanden, waardoor wijkbewoners zichzelf kunnen organiseren, inclusief de capaciteit om constructief met onderlinge meningsverschillen om te gaan”. U raakt daarmee ook aan onze ervaring dat dit zowel voor een wijkvereniging als voor de gemeente een uitdaging is.

Ten tweede noemt u organisatorische uitdagingen. De uitvoering van de ideeën rond ‘leefbaarheid’ vond verspreid over diverse afdelingen plaats, en u concludeert dat dit een samenhangend antwoord op suggesties uit de buurt niet ten goede kwam. We herkennen dat ‘leefbaarheid’ veel aspecten bevat, en daardoor onvermijdelijk veel disciplines intern betrokken zijn. We gaan daar bij uw aanbevelingen kort op in.

Tot slot noemt u het feit dat de aanpak een beperkt duurzaam effect heeft. Dit was inderdaad een keuze, omdat het ging om een impuls met een eenmalig budget. Wel denken we dat een aantal zaken een duurzaam effect kan hebben voor de wijk. Wij denken dan vooral aan de buurtkamer als ontmoetingsruimte, de vergroening, de fietsparkeerplekken en de muurschildering. Voor de buurtkamer hebben we voor 2 jaar budget gereserveerd voor een zogeheten aanjager. Deze helpt bewoners op gang om een programmering op te zetten voor de buurtkamer en een vrijwilligersnetwerk op te bouwen van bewoners die hier actief aan willen bijdragen.

Uw aanbevelingen

We concentreren ons op de aanbevelingen die u aan het college doet. Daarbij is het een complicatie dat deze bestuursperiode is afgelopen op het moment dat uw rapport in de raad wordt besproken. Wij kunnen immers geen uitspraken doen voor het volgende college. Wel kunnen wij zorgen dat een aantal aanbevelingen onder de aandacht komt van de coalitie-onderhandelaars, zoals uw aanbeveling om een portefeuillehouder leefbaarheid in het college te kiezen.

Uw formulering ‘maak deze verantwoordelijk voor een organisatieontwikkeling’ vinden we om een andere reden ingewikkeld. Dit is immers primair de verantwoordelijkheid van de ambtelijke organisatie. Dit geldt ook voor de vijfde aanbeveling over gebiedsteams en wijkgerichte functies in de organisatie. Inhoudelijk omarmen we de bedoeling van uw aanbeveling om meer integraal te werken. We onderzoeken hoe we in de organisatie met commitment multidisciplinair kunnen werken in een gebied. Met Samen aan de Slag hebben we ervaring opgedaan met het wendbaar

samenwerken met bewoners aan vergroening van de omgeving. Omdat 'leefbaarheid' inhoudelijk breder is, onderzoeken we hoe we dit het beste kunnen aanpakken.

De aanbevelingen 2, 3 en 4 geven we vorm in de aanpak in Stevenshof. Ook die aanpak zullen we evalueren halverwege 2026, zodat we daar opnieuw van kunnen leren. Uw aanbevelingen over Transvaal en de evaluatie van Stevenshof zijn waardevolle input voor het ambtelijk gesprek over invulling van het gebiedsgericht werken aan leefbaarheid.

Uw aanbevelingen gericht aan de gemeenteraad laten wij uiteraard graag aan de raadsleden. Wellicht komen deze concreet bij de bespreking van uw rapport in de raadsvergadering van juni 2026 aan de orde.

Wij willen u nogmaals danken voor uw rapportage en doen daar waar mogelijk graag al ons voordeel mee in Stevenshof.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en Wethouders van Leiden,

de Secretaris,

de Burgemeester.